EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.8.27.
COM(2024) 325 final

2024/0212 (BUD)

Javaslat

# AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

## az Olaszországnak, Szlovéniának, Ausztriának, Görögországnak és Franciaországnak a 2023 folyamán bekövetkezett hat természeti katasztrófával kapcsolatban nyújtandó segítség céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről

# INDOKOLÁS

## 1. A JAVASLAT HÁTTERE

E határozat tárgya az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (a továbbiakban: EUSZA) a 2012/2002/EK tanácsi rendelet[1] (a továbbiakban: EUSZA-rendelet) szerinti igénybevétele 1 028 541 689 EUR összegben, amely az Olaszországnak, Szlovéniának, Ausztriának, Görögországnak és Franciaországnak a 2023 folyamán ezekben az országokban bekövetkezett természeti katasztrófákkal (árvizekkel) kapcsolatban történő támogatásnyújtást szolgálja.

Ezt az igénybevételt a DEC 08/2024. sz. előirányzat-átcsoportosítás kíséri, amelyben a Bizottság 796 760 300 EUR átcsoportosítását javasolja az európai szolidaritási tartalékból kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok formájában az EUSZA operatív költségvetési sorára. Az európai szolidaritási tartalék soráról átcsoportosított előirányzatokon felül ezen igénybevétel finanszírozása a 2024. évi általános költségvetésbe már beállított 37 073 004 EUR összegű kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok, valamint a 2023. évi általános költségvetésből származó, az EUSZA-rendelet 4a. cikkével összhangban előlegként már kifizetett 194 708 385 EUR összegű előirányzatok felhasználásával történik.

## 2. INFORMÁCIÓK ÉS FELTÉTELEK

### 2.1. Olaszország – jelentős katasztrófa: árvíz az Emilia-Romagna régióban

2023. május 1. és 17. között Olaszország Emilia-Romagna régióját rendkívül heves esőzések sújtották, ami áradásokhoz vezetett.

Ennek nyomán Olaszország az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi támogatást kérelmezett.

1. 2023. július 24-én Olaszország az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be a 2023. májusi árvizeket követő veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések finanszírozásához.
2. Olaszország a 2023. május 1-jén bekövetkezett katasztrófa által okozott első károkat követő 12 hetes határidőn belül kérelmezte az EUSZA-ból nyújtandó hozzájárulást. A kérelem az EUSZA-rendelet 4. cikkében előírt összes információt tartalmazza.
3. A katasztrófa természeti eredetű, így az EUSZA hatálya alá tartozik.
4. Az olasz hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 8,5 milliárd EUR-ra becsülik. Ez az összeg meghaladja az Olaszország esetében 2023-ban a „jelentős természeti katasztrófára” vonatkozóan 3,8 milliárd EUR-ban meghatározott küszöbértéket. Ezért a katasztrófa az EUSZA-rendelet 2. cikkének (2) bekezdése értelmében „jelentős természeti katasztrófának” minősül.
5. Az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulási összeg kiszámításának alapját a teljes közvetlen kár képezi. A pénzügyi hozzájárulás csak az EUSZA-rendelet 3. cikkében meghatározott, elengedhetetlen veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedésekre fordítható.

[1] A Tanács 2002. november 11-i 2012/2002/EK rendelete az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról (HL L 311., 2002.11.14., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj), a 2014. május 15-i 661/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 189., 2014.6.27., 143. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/661/oj) és a 2020. március 30-i (EU) 461/2020 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 99., 2020.3.31., 9. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/461/oj) módosított szövegváltozatában.

6. Olaszország az EUSZA-rendelet 4a. cikkének megfelelően előlegfizetést kért a várható hozzájárulásból. Az előzetes értékelés alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az EUSZA-ból történő előlegfizetés feltételei teljesültek. Ezért a Bizottság a 2023. november 13-i C(2023) 7823 végrehajtási határozattal 94 708 385 EUR összegű előleget ítélt oda. Az előleget 2023. november 29-én kifizették Olaszországnak.

7. 2023. május 1. és 17. között Olaszország Emilia-Romagna régióját heves esőzések sújtották, ami áradásokhoz vezetett. Az időjárási esemény a régió közép-keleti részének hét megyéjét érintette, és különösen a dombvidéki és hegyvidéki területeken voltak rendkívül heves esőzések, illetve ezeken a területeken mértek jelentős kumulált vízmélységeket. Az időjárási esemény egésze alatt mért összesített csapadékmennyiség 200 és 500 mm között mozgott. Az ezt követő árvizek súlyos következményekkel jártak. Az infrastruktúrák megsemmisülése, valamint a köz- és magánvagyonokban keletkezett károk okozta jelentős gazdasági veszteségek mellett 14 ember is életét vesztette. A szélsőséges meteorológiai körülmények több mint 1 500 földcsuszamlást idéztek elő, amelyek jelentős károkat okoztak az utakban és az épületekben, a hálózati infrastruktúrában és a vízfolyásokban.

8. Az olasz hatóságok segítséget kértek az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül (a továbbiakban: UCPM). Olaszország négy nagy teljesítményű szivattyút kért. Az UCPM aktiválását követően Szlovákia, Szlovénia, Franciaország és Belgium támogatást nyújtott az elárasztott területeken. Az érintett területek azonosítása érdekében aktiválták az európai Kopernikusz veszélyhelyzet-kezelési szolgáltatáson belüli gyorstérképezési, illetve kockázat- és helyreállítási rendszereket, valamint a nemzeti ASI-COSMO-Skymed rendszert.

9. Olaszország az EUSZA-rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti intézkedések elszámolható költségeit 681,8 millió EUR-ra becsülte és intézkedéstípusokra bontotta. A veszélyhelyzeti intézkedésekkel kapcsolatos költségek legnagyobb részét – 293,7 millió EUR-t – a megelőző infrastruktúra biztosítása, valamint a kulturális örökség megóvása érdekében tett intézkedések alkotják. A 220,5 millió EUR-t elérő második legnagyobb költségrész az energia, vízellátás és szennyvízelvezetés, távközlés, közlekedés, egészségügy és oktatás területén működő infrastruktúrák és létesítmények működésének helyreállításával áll kapcsolatban. A költségek harmadik legnagyobb részét – 85,7 millió EUR-t – a katasztrófa által sújtott területek megtisztítása teszi ki. A költségek negyedik legnagyobb része – 82,0 millió EUR – a szükségszállásokkal és a mentési szolgáltatásokkal kapcsolatos.

10. Olaszország a 2010. február 23-i 49. sz. törvényerejű rendelettel ültette át az árvízkockázatok értékeléséről és kezeléséről szóló, 2007. október 23-i 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet[2] (a továbbiakban: 2007/60/EK irányelv). A 49/2010. sz. törvényerejű rendelet kimondja, hogy árvízveszély-térképeket és árvízkockázati térképeket kell elfogadni az ugyanazon jogszabály alapján meghatározott területekre vonatkozóan.

11. A kérelem benyújtásának idején nem folyt Olaszországgal szemben kötelezettségszegési eljárás a katasztrófa jellegéhez kapcsolódó uniós jogszabályok tekintetében.

[2] HL L 288., 2007.11.6., 27. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj.

12. Az olasz hatóságok nem jelezték, hogy az elszámolható költségeknek lenne biztosítási fedezete.

### 2.2. Szlovénia – jelentős katasztrófa: árvíz

2023. augusztus 3. és 6. között Szlovéniát heves esőzések sújtották, amelyek országszerte áradásokat idéztek elő.

Ennek nyomán Szlovénia az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi támogatást kérelmezett.

1. 2023. október 20-án Szlovénia az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be a 2023. augusztusi árvizeket követő veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések finanszírozásához.

2. Szlovénia a 2023. augusztus 4-én bekövetkezett katasztrófa által okozott első károkat követő 12 hetes határidőn belül kérelmezte az EUSZA-ból nyújtandó hozzájárulást. A kérelem az EUSZA-rendelet 4. cikkében előírt összes információt tartalmazza.

3. A katasztrófa természeti eredetű, így az EUSZA hatálya alá tartozik.

4. A szlovén hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt közel 10,0 milliárd EUR-ra becsülik. A Bizottság 7,3 milliárd EUR-t fogadott el valószínűsíthető teljes közvetlen kárként. Ez az összeg meghaladja a Szlovénia esetében a „jelentős természeti katasztrófára” vonatkozóan a bruttó nemzeti jövedelem 0,6 %-ában meghatározott küszöbértéket, amely 2023-ban 308,8 millió EUR-t tett ki. Ezért a katasztrófa az EUSZA-rendelet 2. cikkének (2) bekezdése értelmében „jelentős természeti katasztrófának” minősül.

5. Az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulási összeg kiszámításának alapját a teljes közvetlen kár képezi. A pénzügyi hozzájárulás csak az EUSZA-rendelet 3. cikkében meghatározott, elengedhetetlen veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedésekre fordítható.

6. Szlovénia az EUSZA-rendelet 4a. cikkének megfelelően előlegfizetést kért a várható hozzájárulásból. Az előzetes értékelés alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az EUSZA-ból történő előlegfizetés feltételei teljesültek. Ezért a Bizottság a 2023. november 23-i C(2023) 8168 végrehajtási határozattal 100 millió EUR összegű előleget ítélt oda. Az előleget 2023. december 11-én kifizették Szlovéniának.

7. 2023. augusztus 3. és 6. között egy erős ciklon kiterjedt esőzéseket okozott. A heves esőzések és a viharos felhőszakadások miatt nagyszabású áradások, földcsuszamlások és sárlavinák alakultak ki. A legtöbb csapadékot – 150–200 mm esőt – Szlovénia északi részén mérték. Az árvíz kivételes jellegű volt, mivel mindhárom legnagyobb szlovén folyót érintette. Az áradások közutakat, hidakat, vízellátási, szennyvízelvezető és villamosenergia-infrastruktúrákat, számos házat és városi területet, valamint mezőgazdasági földeket tettek tönkre.

8. A szlovén hatóságok segítséget kértek az UCPM-en, a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központon (ERCC) és – az Euroatlanti Katasztrófaelhárítási Koordinációs Központ bevonásával – a NATO-n keresztül. 12 uniós tagállam és több harmadik ország is felajánlotta segítségnyújtását.

9. Szlovénia az EUSZA-rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti intézkedések elszámolható költségeit 6 786,0 millió EUR-ra becsülte és intézkedéstípusokra bontotta. Az 5 089,0 millió EUR-t elérő legnagyobb költségrész a vízellátás és

szennyvízelvezetés, távközlés, közlekedés, egészségügy és oktatás területén működő infrastruktúrák és létesítmények működésének helyreállításával áll kapcsolatban. A veszélyhelyzeti intézkedésekkel kapcsolatos költségek második legnagyobb részét – 853,2 millió EUR-t – a katasztrófa által sújtott területek megtisztítása teszi ki. A költségek harmadik legnagyobb részét – 816,2 millió EUR-t – a megelőző infrastruktúra biztosítása, valamint a kulturális örökség megóvása érdekében tett intézkedések alkotják. A költségek negyedik legnagyobb része – 27,2 millió EUR – a szükségszállásokkal és a mentési szolgáltatásokkal kapcsolatos.

10. Szlovénia 2008-ban a szlovén vízügyi törvénnyel (1. cikk (4)(4) bekezdés) ültette át a 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet.

11. A kérelem benyújtásának idején nem folyt Szlovéniával szemben kötelezettségszegési eljárás a katasztrófa jellegéhez kapcsolódó uniós jogszabályok tekintetében.

12. A szlovén hatóságok arról számoltak be, hogy a becsült kár legfeljebb 4,7 %-át fedezi biztosítás.

### 2.3. Ausztria – „szomszédos ország” katasztrófa: árvíz

2023. augusztus 3. és 6. között Ausztriát heves esőzések sújtották, amelyek Ausztria déli régióiban áradásokat idéztek elő.

Ennek nyomán Ausztria az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi támogatást kérelmezett.

1. 2023. október 19-én Ausztria az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be a 2023. augusztusi árvizeket követő veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések finanszírozásához.

2. Ausztria a 2023. augusztus 3-án bekövetkezett katasztrófa által okozott első károkat követő 12 hetes határidőn belül kérelmezte az EUSZA-ból nyújtandó hozzájárulást. A kérelem az EUSZA-rendelet 4. cikkében előírt összes információt tartalmazza.

3. A katasztrófa természeti eredetű, így az EUSZA hatálya alá tartozik.

4. Az osztrák hatóságok a kérelmet az EUSZA-rendelet 2. cikkének (4) bekezdésében meghatározott „szomszédos ország” kritérium alapján nyújtották be, amely kimondja, hogy az EUSZA-ból támogatás nyújtható egy támogatható államban bekövetkezett olyan természeti katasztrófa esetében is, amely egy szomszédos támogatható államban is bekövetkezett jelentős természeti katasztrófa. Ausztria a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 208,0 millió EUR-ra becsüli. Mivel ugyanez a természeti katasztrófa Szlovéniában „jelentős természeti katasztrófának” minősül, Ausztria – mint szomszédos támogatható állam – kérelme az EUSZA-rendelet 2. cikke (4) bekezdése értelmében jogosult az EUSZA-ból nyújtandó hozzájárulásra.

5. Az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulási összeg kiszámításának alapját a teljes közvetlen kár képezi. A pénzügyi hozzájárulás csak az EUSZA-rendelet 3. cikkében meghatározott, elengedhetetlen veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedésekre fordítható.

6. Ausztria nem kérte az EUSZA-rendelet 4a. cikke szerinti előleg kifizetését.

7. 2023. augusztus 3. és 6. között a heves esőzések számos állami és magáninfrastruktúrában kárt okoztak Dél-Ausztriában, különösen Alsó-Karintiában és Stájerországban. Az eső épületeket, pincéket, garázsokat, erdőket, földeket

árasztott el, és több mint 900 sárlavinát és földcsuszamlást idézett elő. A viharkárok több mint 120 közösséget érintettek, és többek között szórványos áramkimaradások is voltak a magas talajvízszint miatt. További károkról számoltak be a szomszédos szövetségi államokban, például Salzburgban és Burgenlandban.

8. Ausztria nem kért segítséget a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központon keresztül.

9. Ausztria az EUSZA-rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti intézkedések elszámolható költségeit 76,5 millió EUR-ra becsülte és intézkedéstípusokra bontotta. A 65,6 millió EUR-t kitevő legnagyobb költségrész az energia, vízellátás és szennyvízelvezetés, illetve közlekedés területén működő infrastruktúrák és létesítmények működésének helyreállításával áll kapcsolatban. A veszélyhelyzeti intézkedésekkel kapcsolatos költségek második legnagyobb részét – 9,7 millió EUR-t – a megelőző infrastruktúra biztosítása teszi ki. A költségek harmadik legnagyobb része – 0,8 millió EUR – a szükségszállásokkal és a mentési szolgáltatásokkal kapcsolatos. A költségek negyedik legnagyobb részét – 0,4 millió EUR-t – a katasztrófa által sújtott területek megtisztítása teszi ki.

10. A 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet a vízügyi törvény 2011. évi módosítása ültette át az osztrák jogba (Szövetségi Közlöny I., 14/2011. szám).

11. A kérelem benyújtásának idején nem folyt Ausztriával szemben kötelezettségszegési eljárás a katasztrófa jellegéhez kapcsolódó uniós jogszabályok tekintetében.

12. Az osztrák hatóságok nem jelezték, hogy az elszámolható költségeknek lenne biztosítási fedezete.

### 2.4. Görögország – jelentős katasztrófa: ciklon

2023. szeptember 4. és 11. között Görögországban heves esőzéseket okozott a Daniel mediterrán ciklon, amely ezáltal Görögország középső részén, különösen Thesszália régióban több helyen áradásokat idézett elő.

Ennek nyomán Görögország az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi támogatást kérelmezett.

1. Görögország 2023. november 20-án az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be a 2023. szeptemberi árvizeket követő veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések finanszírozásához.

2. Görögország a 2023. szeptember 4-én bekövetkezett katasztrófa által okozott első károkat követő 12 hetes határidőn belül kérelmezte az EUSZA-ból nyújtandó hozzájárulást. A kérelem az EUSZA-rendelet 4. cikkében előírt összes információt tartalmazza.

3. A katasztrófa természeti eredetű, így az EUSZA hatálya alá tartozik.

4. A görög hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 2,3 milliárd EUR-ra becsülik. Ez az összeg meghaladja a Görögország esetében a „jelentős természeti katasztrófára” vonatkozóan a bruttó nemzeti jövedelem 0,6 %-ában meghatározott küszöbértéket, amely 2023-ban 1,1 milliárd EUR-t tett ki. Ezért a katasztrófa az EUSZA-rendelet 2. cikkének (2) bekezdése értelmében „jelentős természeti katasztrófának” minősül.

5. Az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulási összeg kiszámításának alapját a teljes közvetlen kár képezi. A pénzügyi hozzájárulás csak az EUSZA-rendelet 3.

cikkében meghatározott, elengedhetetlen veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedésekre fordítható.

6. Görögország az EUSZA-rendelet 4a. cikkének megfelelően előlegfizetést kért a várható hozzájárulásból. Az előzetes értékelés alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az EUSZA-ból történő előlegfizetés feltételei teljesültek. Ezért a Bizottság a 2024. január 23-i C(2024) 505 végrehajtási határozattal 25 382 237 EUR összegű előleget ítélt oda. Az előleget 2024. február 8-án kifizették Görögországnak.

7. 2023. szeptember 4. és 11. között nagy és tartós esőzésekkel járó, intenzív és kiterjedt meteorológiai-hidrológiai esemény következett be, amely katasztrofális áradáshoz vezetett Görögország középső részén, különösen Thesszália régióban. Az időjárási esemény egésze alatt mért összesített csapadékmennyiség 400 és 1 000 mm között mozgott az érintett régiókban. Ennek során az átlagos éves teljes csapadékmennyiséghez hasonló mennyiségű csapadék esett a régió nagy részében. Az özönvízszerű eső jelentős áradást idézett elő Görögország középső részén, ennek eredményeként kiterjedt régiók kerültek víz alá. Az áradás hatalmas pusztítást okozott az infrastruktúrában, egész utcák kerültek víz alá, épületek és hidak dőltek le, és egész falvakat árasztott el a víz. Az infrastruktúrák megsemmisülése, valamint a köz- és magánvagyonokban keletkezett károk okozta jelentős gazdasági veszteségek mellett 17 ember is életét vesztette.

8. A görög hatóságok nem kértek segítséget az UCPM-en keresztül.

9. Görögország az EUSZA-rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti intézkedések elszámolható költségeit 1 941,0 millió EUR-ra becsülte és intézkedéstípusokra bontotta. Az 1 657,0 millió EUR-t kitevő legnagyobb költségrész az energia, vízellátás és szennyvízelvezetés, távközlés, közlekedés és oktatás területén működő infrastruktúrák és létesítmények működésének helyreállításával áll kapcsolatban. A veszélyhelyzeti intézkedésekkel kapcsolatos költségek második legnagyobb részét – 230,6 millió EUR-t – a katasztrófa által sújtott területek megtisztítása teszi ki. A költségek harmadik legnagyobb része – 42,8 millió EUR – a szükségszállásokkal és a mentési szolgáltatásokkal kapcsolatos. A költségek negyedik legnagyobb részét – 11,4 millió EUR-t – a megelőző infrastruktúra biztosítása, valamint a kulturális örökség megóvása érdekében tett intézkedések alkotják.

10. Görögország a 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet a KYA 31822/1542/E130/2010 (Kormányzati Közlöny B, 1108/2010.7.21.) együttes miniszteri határozattal ültette át a belső jogrendszerébe.

11. A kérelem benyújtásának idején két kötelezettségszegési eljárás folyt Görögországgal szemben a katasztrófa jellegéhez kapcsolódó uniós jogszabályok tekintetében. Az árvízveszély- és -kockázati térképeknek a 2007/60/EK irányelvben előírt aktualizálásával kapcsolatos kötelezettségszegési eljárás (INFR(2021)2254) 2024. április 24-én lezárult. A Bizottság 2024. március 13-án az INFR(2022)2191 ügyet az Európai Unió Bírósága elé terjesztette, mert Görögország nem végezte el vízgyűjtő-gazdálkodási terveinek a víz-keretirányelvben (2000/60/EK irányelv), illetve árvízkockázat-kezelési terveinek az árvízvédelmi irányelvben (2007/60/EK irányelv) előírt felülvizsgálatát.

12. A görög hatóságok nem jelezték, hogy az elszámolható költségeknek lenne biztosítási fedezete.

## 2.5. Olaszország – regionális katasztrófa: árvizek Toszkána régióban

2023. október 25. és november 10. között Olaszország Toszkána régiójában heves esőzések voltak, amelyek elkerülhetetlenül villámárvizeket idéztek elő.

Ennek nyomán Olaszország az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi támogatást kérelmezett.

1. 2024. január 19-én Olaszország az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be a 2023. októberi és novemberi Toszkána régióbeli árvizeket követő veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések finanszírozásához.

2. Olaszország a 2023.október 29-én bekövetkezett katasztrófa által okozott első károkat követő 12 hetes határidőn belül kérelmezte az EUSZA-ból nyújtandó hozzájárulást. A kérelem az EUSZA-rendelet 4. cikkében előírt összes információt tartalmazza.

3. A katasztrófa természeti eredetű, így az EUSZA hatálya alá tartozik.

4. A kérelemben az eseményt a rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerinti „regionális természeti katasztrófának” minősítették, mely bármely olyan természeti katasztrófa, amely egy támogatható állam NUTS 2 szintű régiójában olyan közvetlen kárt eredményez, amelynek értéke meghaladja az adott régió bruttó hazai termékének (GDP) 1,5 %-át. Az olasz hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 2,7 milliárd EUR-ra becsülik. Ez az összeg a Toszkána régió GDP-jének megközelítőleg 2,4 %-át teszi ki, és meghaladja a „regionális katasztrófa” tekintetében alkalmazandó küszöbértéket, amely a Toszkána régió esetében 2024-ben 1,7 milliárd EUR.

5. Az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulási összeg kiszámításának alapját a teljes közvetlen kár képezi. A pénzügyi hozzájárulás csak az EUSZA-rendelet 3. cikkében meghatározott, elengedhetetlen veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedésekre fordítható.

6. Olaszország nem kérte az EUSZA-rendelet 4a. cikke szerinti előleg kifizetését.

7. 2023. október 25. és november 10. között Olaszország Toszkána régiójában viszonylag rövid időn belül szélsőséges mennyiségű eső esett, különösen Prato, Firenze, Pisa, Pistoia és Livorno megyében. Az eső és az azt kísérő erős szél villámárvizeket és földcsuszamlásokat idézett elő. Az ezt követő árvizek súlyos következményekkel jártak. Az időjárási esemény jelentős gazdasági károkat okozott, hét ember halálát okozta, és ezreket kényszerített arra, hogy elhagyják otthonaikat.

8. Az olasz hatóságok nem kértek segítséget az UCPM-en keresztül. Az olasz polgári védelmi osztály azonban folyamatosan tájékoztatta az Európai Bizottság Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központját (ERCC) a katasztrófavédelmi tevékenységek előrehaladásáról.

9. Olaszország az EUSZA-rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti intézkedések elszámolható költségeit 175,6 millió EUR-ra becsülte és intézkedéstípusokra bontotta. A veszélyhelyzeti intézkedésekkel kapcsolatos költségek legnagyobb része – 74,3 millió EUR – az energia, vízellátás és szennyvízelvezetés, távközlés, közlekedés, egészségügy és oktatás területén működő infrastruktúrák és létesítmények működésének helyreállításával áll kapcsolatban. A költségek második legnagyobb része – 49,0 millió EUR – a szükségszállásokkal és a mentési szolgáltatásokkal kapcsolatos. A költségek harmadik legnagyobb részét – 26,4 millió

EUR-t – a megelőző infrastruktúra biztosítása, valamint a kulturális örökség megóvása érdekében tett intézkedések alkotják. A költségek negyedik legnagyobb részét – 26,0 millió EUR-t – a katasztrófa által sújtott területek megtisztítása teszi ki.

10. Olaszország az árvízkockázat értékeléséről és kezeléséről szóló 2007/60/EK irányelv végrehajtásáról szóló, 2010. február 23-i 49. sz. törvényerejű rendelettel ültette át a 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet. A 49/2010. sz. törvényerejű rendelet kimondja, hogy árvízveszély-térképeket és árvízkockázati térképeket kell elfogadni az ugyanazon jogszabály alapján meghatározott területekre vonatkozóan.

11. A kérelem benyújtásának idején nem folyt Olaszországgal szemben kötelezettségszegési eljárás a katasztrófa jellegéhez kapcsolódó uniós jogszabályok tekintetében.

12. Az olasz hatóságok nem jelezték, hogy az elszámolható költségeknek lenne biztosítási fedezete.

### 2.6. Franciaország – regionális katasztrófa: árvíz

2023. november 2. és 9. között a Franciaország Felső-Franciaország régiójában található korábbi Nord-Pas de Calais régiót heves esőzések sújtották, amelyek következtében áradások alakultak ki.

Ennek nyomán Franciaország az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi támogatást kérelmezett.

1. Franciaország 2024. január 24-én az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be a 2023. novemberi árvizeket követő veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések finanszírozásához.

2. Franciaország a 2023. november 2-án bekövetkezett katasztrófa által okozott első károkat követő 12 hetes határidőn belül kérelmezte az EUSZA-ból nyújtandó hozzájárulást. A kérelem az EUSZA-rendelet 4. cikkében előírt összes információt tartalmazza.

3. A katasztrófa természeti eredetű, így az EUSZA hatálya alá tartozik.

4. A kérelemben az eseményt a rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerinti „regionális természeti katasztrófának” minősítették, mely bármely olyan természeti katasztrófa, amely egy támogatható állam NUTS 2 szintű régiójában olyan közvetlen kárt eredményez, amelynek értéke meghaladja az adott régió bruttó hazai termékének (GDP) 1,5 %-át. A francia hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 1,9 milliárd EUR-ra becsülik. Ez az összeg a korábbi Nord-Pas de Calais[3] régió GDP-jének megközelítőleg 1,64 %-át teszi ki, és meghaladja a „regionális katasztrófa” tekintetében alkalmazandó küszöbértéket, amely a korábbi Nord-Pas de Calais régió esetében 2024-ben 1,8 milliárd EUR[4].

5. Az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulási összeg kiszámításának alapját a teljes közvetlen kár képezi. A pénzügyi hozzájárulás csak az EUSZA-rendelet 3. cikkében meghatározott, elengedhetetlen veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedésekre fordítható.

---

[3] Nord-Pas de Calais NUTS 2 szintű régió, amely a Felső-Franciaország régióba 2016-ban összevont két korábbi régió (Nord-Pas de Calais és Pikárdia) egyike.

[4] A kérelmet 2024-ben nyújtották be, ezért a 2024. évi küszöbérték az alkalmazandó küszöbérték.

6. Franciaország az EUSZA-rendelet 4a. cikkének megfelelően előlegfizetést kért a várható hozzájárulásból. Az előzetes értékelés alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az EUSZA-ból történő előlegfizetés feltételei teljesültek. Ezért a Bizottság a 2024. június 6-i C(2024) 3873 végrehajtási határozattal 11 690 767 EUR összegű előleget ítélt oda. Az előleget 2024. június 14-én kifizették Franciaországnak.

7. 2023. november 2. és 9. között a Franciaország Felső-Franciaország régiójában található korábbi Nord-Pas de Calais régiót heves esőzések sújtották, amelyek mértéke egyes területeken elérte a 271 mm-t. A körülmények rövid időn belül a folyószintek gyors emelkedéséhez vezettek, és a nagyobb folyók kiléptek medrükből. Az időjárási eseménynek súlyos következményei voltak, számos sárlavinát idézett elő, amelyek miatt utakat kellett lezárni. A katasztrófa jelentős gazdasági károkat okozott, és ezreket kényszerített otthonaik elhagyására.

8. A francia hatóságok segítséget kértek az UCPM-en keresztül. Hollandia felajánlotta segítségnyújtását.

9. Franciaország az EUSZA-rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti intézkedések elszámolható költségeit 160,2 millió EUR-ra becsülte és intézkedéstípusokra bontotta. A veszélyhelyzeti intézkedésekkel kapcsolatos költségek legnagyobb része – 120,1 millió EUR – az energia, vízellátás és szennyvízelvezetés, távközlés, közlekedés, egészségügy és oktatás területén működő infrastruktúrák és létesítmények működésének helyreállításával áll kapcsolatban. A költségek második legnagyobb részét – 19,3 millió EUR-t – a katasztrófa által sújtott területek megtisztítása teszi ki. A költségek harmadik legnagyobb részét – 10,8 millió EUR-t – a megelőző infrastruktúra biztosítása, valamint a kulturális örökség megóvása érdekében tett intézkedések alkotják. A költségek negyedik legnagyobb része – 10,0 millió EUR – a szükségszállásokkal és a mentési szolgáltatásokkal kapcsolatos.

10. Franciaország az árvízkockázat értékeléséről és kezeléséről szóló 2007/60/EK irányelv végrehajtásáról szóló, 2011. március 2-i 2011-227. sz. törvényerejű rendelettel ültette át a 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet.

11. A kérelem benyújtásának idején nem folyt Franciaországgal szemben kötelezettségszegési eljárás a katasztrófa jellegéhez kapcsolódó uniós jogszabályok tekintetében.

12. A francia hatóságok nem jelezték, hogy az elszámolható költségeknek lenne biztosítási fedezete.

### 2.7. Következtetés

A fenti megfontolások fényében és a benyújtott információk értékelését követően a Bizottság megállapítja, hogy az Olaszország, Szlovénia, Ausztria, Görögország és Franciaország által benyújtott kérelmekben említett katasztrófák megfelelnek az EUSZA igénybevételére vonatkozóan az EUSZA- rendeletben meghatározott feltételeknek.

## 3. FINANSZÍROZÁS

A 2021–2027-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendelet[5] (a továbbiakban: a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet) lehetővé teszi az EUSZA-nak a szolidaritási és sürgősségisegély-tartalékkal (a továbbiakban: SEAR) összefüggésben történő igénybevételét. Az EUSZA-nak a SEAR-ral összefüggésben történő igénybevételét az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodás[6] (a továbbiakban: az intézményközi megállapodás) 10. pontja határozza meg.

Mivel az EUSZA létrehozásának meghatározó oka a szolidaritás, a Bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy a támogatást progresszív alapon kell nyújtani. Következésképpen az EUSZA igénybevételét kiváltó „**jelentős természeti katasztrófa**” küszöbértékét (azaz a 2011. évi árakon számított GNI 0,6 %-a, illetve 3 milliárd EUR közül az alacsonyabb összeget, vö. az EUSZA-rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével) meghaladó kárrészre magasabb támogatási intenzitást kell alkalmazni, mint a küszöbérték alatti kárrészre.

Ez azt jelenti, hogy a „jelentős természeti katasztrófára” vonatkozó feltételeknek megfelelő katasztrófa sújtotta országra vonatkozó támogatási összeget a következő két összeg összeadásával kell kiszámítani: a teljes közvetlen kár küszöbérték alatti részének 2,5 %-a és a teljes közvetlen kár küszöbérték feletti részének 6 %-a.

A „**regionális természeti katasztrófák**” esetében a támogatási összegek – melyek a nemzeti küszöbérték alatt maradnak – megállapításához alkalmazott arány a teljes közvetlen kár 2,5 %-a. Ezenkívül az EUSZA-rendelet 2. cikkének (4) bekezdése szerint az EUSZA-ból támogatás nyújtható egy támogatható államban bekövetkezett olyan természeti katasztrófa esetében is, amely egy szomszédos támogatható államban is bekövetkezett jelentős természeti katasztrófa. Az EUSZA-ból nyújtandó támogatás „szomszédos ország” kritérium alapján való kérelmezésekor nincsenek küszöbértékek az elszenvedett teljes közvetlen kárra vonatkozóan. Katasztrófa esetében a „szomszédos ország” kritérium alapján nyújtandó támogatási összeg meghatározásához alkalmazott arány megegyezik a „regionális katasztrófa” esetében alkalmazottal, azaz a teljes közvetlen kár 2,5 %-ával. A hozzájárulás nem haladhatja meg a támogatható intézkedések becsült összes költségét.

[5] HL L 433I., 2020.12.22., 11. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

[6] HL L 433I., 2020.12.22., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

A támogatást az EUSZA-ról szóló 2002–2003-as éves jelentésben meghatározott és a Tanács és az Európai Parlament által elfogadott módszer alapján számítják ki. A Bizottság ezért az alábbi hat kérelmező esetében a következő összegek igénybevételét javasolja a költségvetési hatóságnak:

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosításáról szóló, 2024. február 29-i (EU, Euratom) 2024/765 tanácsi rendelet[7] két külön eszközre osztotta fel a szolidaritási és sürgősségisegély-tartalékot: az európai szolidaritási tartalékra és a sürgősségisegély-tartalékra. Az európai szolidaritási tartalék éves összege 1 016 millió EUR (2018-as árakon, ami 2024-es árakon 1 144,2 millió EUR-nak felel meg), amely az EUSZA által fedezett szükséghelyzetekre való reagálás céljából nyújtott segítségnyújtásra használható fel.

Az éves allokáció korai kimerülésének elkerülése érdekében az EUSZA-rendelet 3. cikkének (7) bekezdése és a módosított MFF-rendelet 9. cikke (2) bekezdésének második albekezdése szerint az éves EUSZA-allokáció 25 %-ának minden év október 1-jén rendelkezésre kell még állnia (2024-ben ez 286 millió EUR).

Végezetül az EUSZA-rendelet 4a. cikkének (4) bekezdésével összhangban 50 000 000 EUR már szerepel a 2024. évi általános költségvetésben (kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok formájában) a jövőbeni esetleges előlegfizetések céljára.

Ezért ebben a szakaszban az EUSZA által a 2024. évi európai szolidaritási tartalék

| **Katasztrófa** | **Teljes közvetlen kár (EUR)** | **Katasztrófa-küszöbérték (EUR)** | **A teljes közvetlen kár 2,5 %-a (EUR)** | **A teljes közvetlen kár 2,5 %-a a jelentős katasztrófa küszöbértékéig (EUR)** | **A közvetlen kár 6 %-a a jelentős katasztrófa küszöbértéke felett (EUR)** | **EUSZA-támogatás javasolt összege (EUR)** | **Előleg (EUR)** | **Egyenleg (EUR)** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | *regionális / jelentős* | *regionális katasztrófa* | *a támogatás kiszámítása jelentős katasztrófa esetén* | | | | |
| **Olaszország (Emilia-Romagna) – árvíz** *(jelentős katasztrófa)* | **8 533 315 251** | **3 804 725 000** | **NA** | **95 118 125** | **283 715 415** | **378 833 540** | **94 708 385** | **284 125 155** |
| **Szlovénia – árvíz** *(jelentős katasztrófa)* | **7 320 232816** | **308 826 000** | **NA** | **7 720 650** | **420 684 409** | **428 405 059** | **100 000 000** | **328 405 059** |
| Ausztria – árvíz („*szomszédos ország*”) | **207 969 814** | **NA** | **5 199 245** | **NA** | **NA** | **5 199 245** | **NA** | **5 199 245** |
| **Görögország – árvíz** *(jelentős katasztrófa)* | **2 325 232 656** | **1 085 286 000** | **NA** | **27 132 150** | **74 396 799** | **101 528 949** | **25 382 237** | **76 146 712** |
| **Olaszország (Toszkána) – árvíz** *(regionális katasztrófa)* | **2 712 473 053** | **1 719 230 000** | **67 811 826** | **NA** | **NA** | **67 811 826** | **NA** | **67 811 826** |
| **Franciaország – árvíz** *(regionális katasztrófa)* | **1 870 522 773** | **1 839 110 000** | **46 763 069** | **NA** | **NA** | **46 763 069** | **11 690 767** | **35 072 302** |
| | | | | | **ÖSSZESEN** | **1 028 541 689** | **231 781 389** | **796 760 300** |

2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

allokációjából felhasználható maximális összeg 808 135 764 EUR, amely lehetővé teszi az igénybevétel kifizetési igényeinek fedezését.

| **Az EUSZA-ból 2024-ben rendelkezésre álló összeg:** | |
|---|---|
| Az EUSZA 2024-es teljes éves allokációja | 1 144 181 018 |
| Október 1-je után rendelkezésre álló részlet (–) | 286 045 254 |
| Előlegfizetésre fenntartott előirányzatok (–) | 50 000 000 |
| Október 1-je előtt rendelkezésre álló összeg | 808 135 764 |
| A jelen igénybevételre felhasználandó összeg | 796 760 300 |

Tájékoztatásul, 2024-ben az EU 2024. évi általános költségvetésében előlegként már szereplő 50 000 000 EUR-ból a Bizottság már kifizetett egy 25 382 237 EUR összegű előleget Görögországnak a Daniel ciklon által okozott árvizek miatt, valamint egy 11 690 767 EUR összegű előleget Franciaországnak a korábbi Nord-Pas de Calais régióbeli áradások miatt. Ennek megfelelően az előlegekre rendelkezésre álló fennmaradó összeg 12 926 996 EUR.

2024/0212 (BUD)

Javaslat

# AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

## az Olaszországnak, Szlovéniának, Ausztriának, Görögországnak és Franciaországnak a 2023 folyamán bekövetkezett hat természeti katasztrófával kapcsolatban nyújtandó segítség céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendeletre[8] és különösen annak 4. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU) 2020/2093 tanácsi rendeletre[9] és különösen annak 9. cikkére,

tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodásra[10] és különösen annak 10. pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (a továbbiakban: az alap) célja, hogy az Unió gyors, hatékony és rugalmas módon legyen képes a veszélyhelyzetekre reagálni és kifejezni szolidaritását a jelentős vagy regionális természeti katasztrófák, illetve a jelentős népegészségügyi szükséghelyzet sújtotta régiók lakosságával.

(2) Az alap nem haladhatja meg az (EU, Euratom) 2024/765 rendelettel[11] módosított (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendelet 9. cikkében meghatározott felső határokat.

(3) Olaszország a 2023. májusi, Emilia-Romagna régióbeli árvizek miatt 2023. július 24-én kérelmet nyújtott be az alap igénybevételére.

(4) Szlovénia a 2023. augusztusi árvizek miatt 2023. október 20-án kérelmet nyújtott be az alap igénybevételére.

(5) Ausztria a 2023. augusztusi árvizek miatt 2023. október 19-én kérelmet nyújtott be az alap igénybevételére.

---

8 HL L 311., 2002.11.14., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.

9 HL L 433I., 2020.12.22., 11. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

10 HL L 433I., 2020.12.22., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

11 A Tanács (EU, Euratom) 2024/765 rendelete (2024. február 29.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosításáról (HL L, 2024/765, 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

(6) Görögország a 2023. szeptemberi árvizek miatt 2023. november 20-án kérelmet nyújtott be az alap igénybevételére.

(7) Olaszország a 2023. októberi és novemberi, toszkánai árvizek miatt 2024. január 19-én kérelmet nyújtott be az alap igénybevételére.

(8) Franciaország a 2023. novemberi árvizek miatt 2024. január 24-én kérelmet nyújtott be az alap igénybevételére.

(9) A fent említett kérelmek eleget tesznek az alapból származó pénzügyi hozzájárulás meghatározására vonatkozóan a 2012/2002/EK rendelet 4. cikkében megállapított követelményeknek.

(10) Az alapot tehát az Olaszország, Szlovénia, Ausztria, Görögország és Franciaország részére nyújtandó pénzügyi hozzájárulás érdekében igénybe kell venni.

(11) Az alap igénybevételéhez szükséges idő minimálisra csökkentése érdekében ez a határozat az elfogadásának napjától alkalmazandó,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

*1. cikk*

Az általános költségvetés keretein belül az Európai Unió Szolidaritási Alapjából – természeti katasztrófák miatt – az alábbi összegek igénybevételére kerül sor kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok formájában:

a) a 2023. májusi, Emilia-Romagna régióbeli árvizekkel kapcsolatban 378 833 540 EUR nyújtandó Olaszország részére;

b) a 2023. augusztusi árvízzel kapcsolatban 428 405 059 EUR összeg nyújtandó Szlovénia részére;

c) a 2023. augusztusi árvizekkel kapcsolatban 5 199 245 EUR összeg nyújtandó Ausztria részére;

d) a 2023. szeptemberi árvizekkel kapcsolatban 101 528 949 EUR összeg nyújtandó Görögország részére;

e) a 2023. októberi és novemberi, Toszkána régióbeli árvizekkel kapcsolatban 67 811 826 EUR nyújtandó Olaszország részére;

f) a 2023. novemberi, korábbi Nord-Pas de Calais régióbeli árvizekkel kapcsolatban 46 763 069 EUR nyújtandó Franciaország részére.

*2. cikk*

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ezt a határozatot [*az elfogadásának időpontja*][*]-tól/-től kell alkalmazni.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről* *a Tanács részéről*

[*] A dátumot a Parlament illeszti be a határozatnak a Hivatalos Lapban való kihirdetését megelőzően.